

User Research Centre

Maastricht University

MH&NS School for Mental Health and Neuroscience

Taperingstrips en zelfmonitoring voor minder en beter gebruik van medicijnen zoals antidepressiva en antipsychotica

FONDS PSYCHISCHE GEZONDHEID

Cinderella

Peter Groot

p.c.groot@maastrichtuniversity.nl

Studiedag NNNSA Groningen

vrij 30 sept 2016 15:45-16:30u

Berl Kestel, Melleweg 1

Eigen stemming meten

De conjunctuur van mijn gemoed

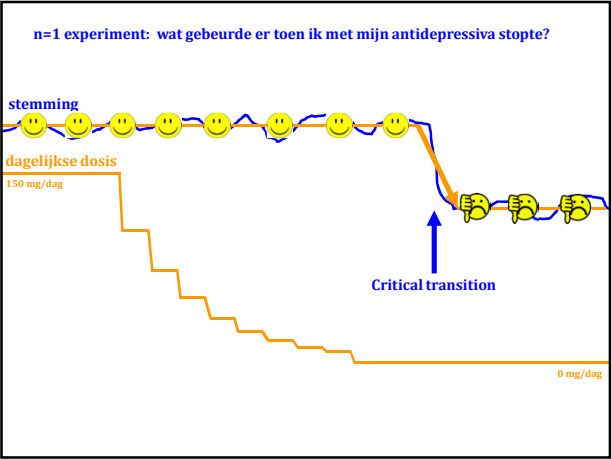
Een stemmingmeter voor een beter leven met chronische stemmingstoornissen

Journal of Affective Disorders
August 2016; 195: 1-12

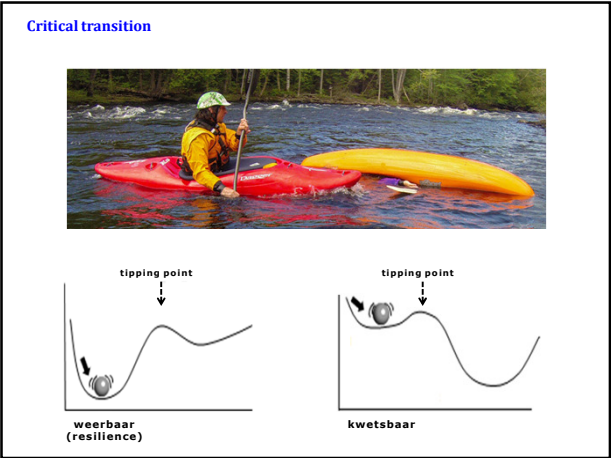
Patients can diagnose their mood continuously self-assessment daily diagnosis of mood recovery from depression

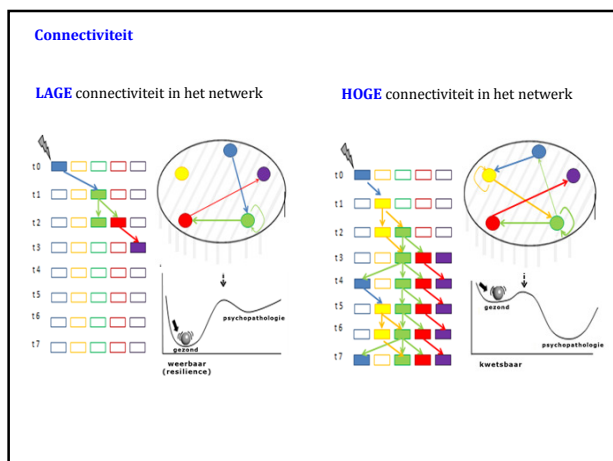
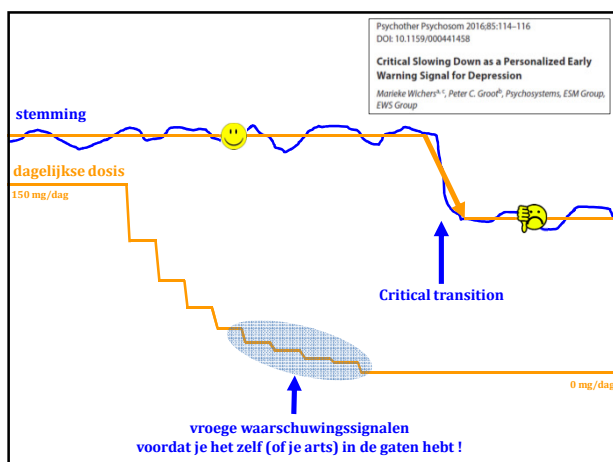
PETER C. GROOT
Department of Psychiatry and Psychology, Maastricht University, Medical Center, Maastricht, The Netherlands

Disclosure belangen spreker	
(potentiële) belangenverstrengeling	Geen
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	Bedrijfsnamen
- Sponsoring of onderzoeksgeld - Honorarium of andere (financiële) vergoeding - Andere relatie, namelijk ...	- Fonds Psychische Gezondheid - Lundbeck (lezing Bunniksymposium 2016) - vrijwilliger Cinderella Therapeutics (geen winsttoegmerk, alleen vrijwilligers)

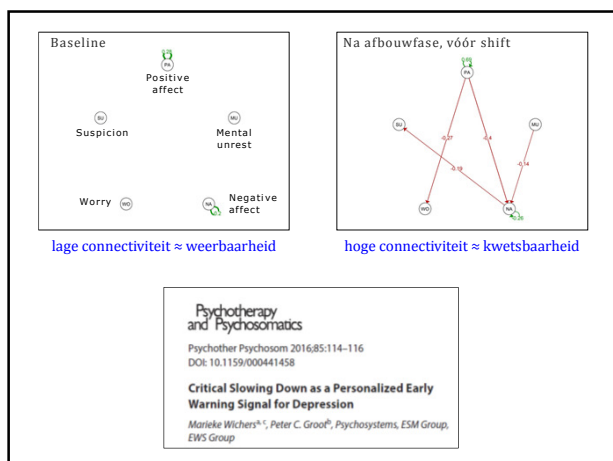
voorstellen

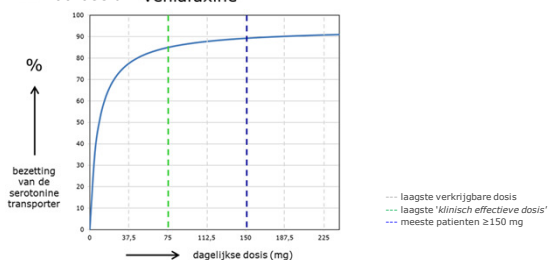
Taperingstrips: problemen bij het afbouwen van antidepressiva

- ontrekkingsverschijnselen (1e melding in 1961), rebound
- gevolgen: - afbouwen lukt niet of alleen met heel veel moeite
- ontrekkingsverschijnselen interpreteren als terugval
- ook bij andere medicijnen, vooral bij korte halfwaardetijd
- 25 jaar onderzoek:
 - *one size fits all* werkt niet
 - (vrijwel) niets in richtlijnen, niet *evidence based*
 - consensus: - geleidelijk afbouwen belangrijk (maar hoe ???)
 - rekening houden met wat patiënt zelf wil (maar hoe ???)
- praktische problemen:
 - onvoldoende verschillende (vooral lage) doseringen
 - wat is het juiste afbouwschema?

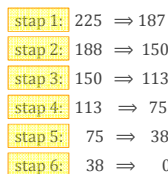

Problemen bij het afbouwen juist bij lage doseringen (SRI's remmen de heropname van de neurotransmitter serotonine)

voorbeeld: venlafaxine

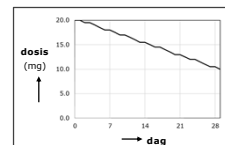

venlafaxine

Laatste fase moet in kleinere stappen => lagere doseringen nodig !

20.0 mg	20				
19.5 mg	10	5	2	2	0.5
19.5 mg	10	5	2	2	0.5
19.0 mg	10	5	2	2	
18.5 mg	10	5	2	1	0.5
18.0 mg	10	5	2	1	
18.0 mg	10	5	2	1	
17.5 mg	10	5	2		0.5
17.0 mg	10	5	2		
17.0 mg	10	5	2		
16.5 mg	10	5	1		0.5
16.0 mg	10	5	1		
15.5 mg	10	5			0.5
15.5 mg	10	5			0.5

<http://www.cinderella-tx.org/nl/tapering/>

The graph plots the percentage of occupancy (bezetting) of the serotonin transporter against the daily dose (daelelijkse dosis). The y-axis represents the percentage of occupancy, ranging from 0 to 80. The x-axis represents the daily dose. A solid blue curve shows the theoretical relationship, while yellow squares represent experimental data points. A vertical dashed green line indicates a target dose, and a vertical dashed grey line indicates a lower dose level.

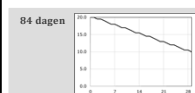
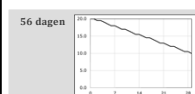
- voorkomt onttrekkingsverschijnselen
- terugval beter herkenbaar
- hulpmiddel dosisoptimalisatie

'Afgelopen jaar kon ik zo drie mensen die al jarenlang (>10 jr) paroxetine slikken helpen met het afbouwen in drie maanden, zonder noemenswaardige problemen' (psychiater)

'iets om breed toe te passen'
(NHG, NOS journaal, 25 jan 2016)

28 dagen

Tijd (dagen)	Percentage
0	0.0
5	2.5
10	5.0
15	7.5
20	10.0
25	12.5
28	18.0

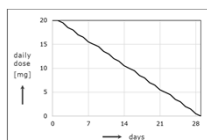
shared decision making
empowers the patient

langzamer afbouwen verlaagt
de kans op het optreden van
onttrekkingsverschijnselen

standaard doseringen

10, 20, 50 mg

..... 28, 28½, 29½, 30.

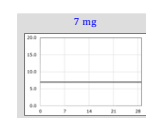
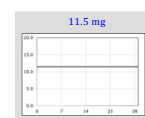
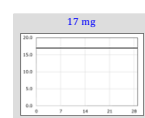

$$\dots, -\frac{1}{4}, -\frac{1}{2}, -\frac{3}{4}, \dots, +\frac{1}{4}, +\frac{1}{2}, +\frac{3}{4}, \dots$$

-1, -1%, -1%, -1%,	+1, +1%, +1%, +1%,
-2, -2%, -2%, -2%,	+2, +2%, +2%, +2%,
-3, -3%, -3%, -3%,	+3, +3%, +3%, +3%,
-4, -4%, -4%, -4%,	+4, +4%, +4%, +4%,
-5, -5%, -5%, -5%,	+5, +5%, +5%, +5%,
-6, -6%, -6%, -6%,	+6, +6%, +6%, +6%,
-7, -7%, -7%, -7%,	+7, +7%, +7%, +7%,
-8, -8%,	+8, +8%,

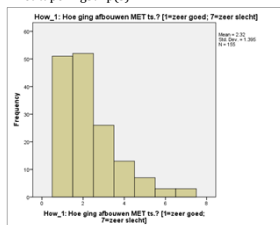
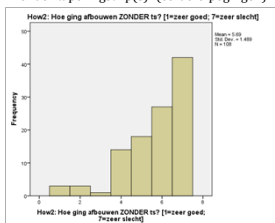
Figure 1 consists of four line graphs arranged in a 2x2 grid, showing the evolution of the number of nodes in different categories over 28 days. The categories are labeled as 'stabilising' (top), 'decreasing' (middle), 'increasing' (bottom left), and 'other' (bottom right). The x-axis for all graphs represents time in days (0 to 28), and the y-axis represents the number of nodes (0.0 to 20.0). The 'stabilising' graph shows a sharp initial drop from approximately 18 to 10 within the first 5 days, followed by a plateau. The 'decreasing' graph shows a steady decline from approximately 12 to 8. The 'increasing' graph shows a steady rise from approximately 2 to 10. The 'other' graph shows a steady decline from approximately 10 to 2.

stabilisering

optimale dosis mogelijk

www.cinderella-tx.org/nl/tapering/

Hoe verliep het afbouwen ? (1 = zeer goed, 7 = zeer slecht)**Met taperingstrip(s)****Zonder taperingstrip(s) (eerdere pogingen)****Wat leerde ik hiervan ?**

geen technisch probleem

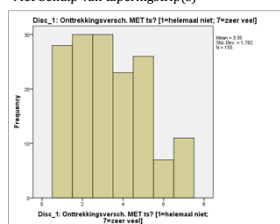
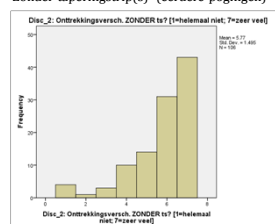
geen nieuw idee

- er zijn vele patiënten die dit zelf proberen te doen
- minstens 3x gepubliceerd: 1997 - *Graded dosage calendar packs* (BMJ)
2004 - *Medicijnontwenningstrip* (NRC)
2011 - *Stoppakketten* (Silhouet)

onderliggende probleem werd nooit aangepakt

**vel patiënten wisten wat ze wilden
maar ze kregen dat nooit**

waarom niet eerder ?

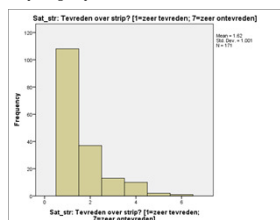
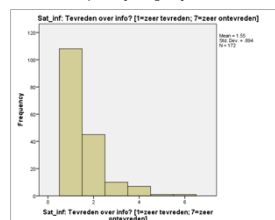
Had u last van onttrekkingsverschijnselen ? (1 = helemaal niet, 7 = zeer veel)**Met behulp van taperingstrip(s)****Zonder taperingstrip(s) (eerdere pogingen)**

Cinderella
therapeutics
www.cinderella-tx.org

geen winstorgmerk, vrijwilligers

'We hebben geen onderzoek nodig'

zeer concreet doel

Was u tevreden over de taperingstrip (1 = zeer tevreden; 7 = zeer ontevreden)**Taperingstrip****Informatie bij de taperingstrip****Binnen 3 jaar**

- Taperingstrips voor: paroxetine
diazepam
venlafaxine
oxazepam
temazepam
amitriptyline
mirtazapine
zopiclon
in aantocht: aripiprazol
clozapine
fluvoxamine
haloperidol
....
- plannen: pijnmedicatie (tramadol)

www.taperingstrip.nl

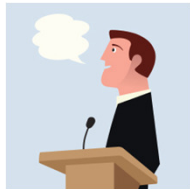
de taal die we gebruiken

PROMISES
PROMISES

what ?
when?
how?

risicomijdend gedrag

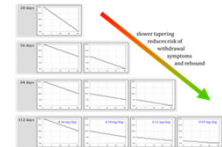
Omgaan met complexiteit

- regels
voorschriften
protocollen
richtlijnen
procedures
gedwongen samenwerking & consultatie

- keuze

- accepteer mislukking en leer daarvan
- werkt beter, is uiteindelijk veiliger

WHEN ALL THINK ALIKE,
THEN NO ONE IS THINKING

- WALTER LIPPMAN -

Group Think

vertrouwen - vrijheid om zelf te kiezen

Omgaan met complexiteit

- gebaseerd op voorspellen
- suggestie van veiligheid, weten hoe het moet
- doe wat je gezegd wordt
- nodigt uit tot passiviteit, niet nadenken

- gevaar => afremmen, aandacht
- onzekerheid expliciet gemaakt
- wees actief en verantwoordelijk

Wat is de juiste dosis?

Miljoenenbesparing mogelijk op dure reumamedicijnen

Is een vergelijkbare dosisreductie bij psychofarmaca ook mogelijk?

- iedereen dezelfde (standaard)dosis voorschrijven is makkelijker / goedkoper
- we zijn het niet gewend en niet opgeleid om zo te werken
- regelgeving (www.dexamfetamine.nl): registratie 5 mg dexamfetamine
=> duurdere medicatie, slechtere zorg)

10, 20, 50 mg

A pair of red high-heeled shoes, likely pumps, shown from a side profile. The shoes have a classic pointed-toe design and thin stiletto heels. They are positioned on a light-colored surface against a plain background.

..... 28, 28½, 29½, 30,
30½, 31, 31½, 32, 32½, 33,
33½, 34, 34½, 35, 35½, 36,
36½, 37, 37½, 38, 38½, 39,

... -1/4, -1/2, -3/4,	... +1/4, +1/2, +3/4
-1, -1 1/4, -1 1/2, -1 3/4,	+1, +1 1/4, +1 1/2, +1 3/4
-2, -2 1/4, -2 1/2, -2 3/4,	+2, +2 1/4, +2 1/2, +2 3/4
-3, -3 1/4, -3 1/2, -3 3/4,	+3, +3 1/4, +3 1/2, +3 3/4

Taperingstrip

hulpmiddel
dosisoptimalisatie

hulpmiddel
dosisoptimalisatie

11 mei 2016

Veel gebruikers van psychofarmaca, zoals antidepressiva, slaap- en kalmeringsmiddelen en antipsychotica, hebben grote moeite om hun medicatiegebruik af te bouwen, terwijl dit medisch gezien wel wenselijk is. De Stichting Centrum Hiera Therapeutics en het User Research Centrum (URC) van de Universiteit Maastricht hebben zogenaamde taperingstrips ontwikkeld, waarmee de dosering van deze medicijnen geleidelijk en dus veilig wordt afgebouwd. Sommige verzekeraars willen de taperingstrips echter niet vergoeden uit het basispakket, omdat ze volgens hen niet voldoen aan de criteria voor rationele farmacotherapie. Cindarella en URC hebben samen een campagne gestart om een einde te maken aan het onnodig medicatiegebruik als gevolg van deze opstelling van de zorgverzekeraars.

www.maastrichtuniversity.nl/nl/nieuws/ontwikkelaars-taperingstrip-voor-afbouw-psychofarmaca-gaan-conflict-aan-met-zorgverzekeraars

- gereedschap: - ESM (PsyMate)
- Taperingstrip
- n=1 experimenten
- bepalen of en wanneer een antidepressivum gaat werken
(gewenste effecten / werkingen)
- dosis optimalisatie: (hoe veel) kan de dosis omlaag ?

MH&NS School for Mental Health and Neuroscience

Jim van Os
Peter Groot
Catherine van Zelst
Wilma Boevink
Philippe Delespaul

Marieke Wichers
Peter Groot
Denny Borsboom

Angelique Cramer	Philippe Delespaul
Sacha Epskamp	Kenneth Kendler
Ingrid van de Leemput	Han van der Maas
Frenk Peeters	Marten Scheffer
Claudia Simons	Evelien Snippe
Francis Tuerklinckx	Janneke Wigman

p.c.groot@maastrichtuniversity.nl

www.taperingstrip.nl

FONDS
PSYCHISCHE
GEZONDHEID

Cinderella therapeutics

8^e Vlaams Geestelijke Gezondheidscongres
Antwerpen, 20 sept 2016, 14u00-15u30